

**UCHWAŁA NR XLIII/362/2017
Rady Gminy Wilkowice
z dnia 28 grudnia 2017 r.**

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych Gminy Wilkowice na 2018 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca z 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2017r., poz. 1875) oraz art. 4¹ ust. 1, 2, 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz.U. z 2016, poz. 487 ze zm.).

Rada Gminy Wilkowice uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwalić Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Wilkowice na 2018 rok, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wilkowice.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

dr Bartosz Olma

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
GMINY WILKOWICE**

NA ROK 2018

**Rozdział I
Postanowienia ogólne**

1. Podstawa prawna wprowadzenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Wilkowice (zwanego Programem) - ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.), Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020 (t. j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1492), Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w województwie śląskim na lata 2016-2020.
2. Program jest kontynuacją wielu działań zainicjowanych w latach ubiegłych, których celem jest realizowanie zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją osób uzależnionych.
3. Program realizowany jest przy współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, Placówek oświatowych znajdujących się na terenie Gminy Wilkowice, organizacji pozarządowych, Przychodni Leczenia Uzależnień, Policji, innymi podmiotami realizującymi zadania określone w Programie na podstawie umów, zleceń, porozumień itp.
4. Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 obejmują:
 - promocję zdrowia – edukację zdrowotną, szkolenie kadr,
 - profilaktykę – profilaktykę uniwersalną, profilaktykę selektywną, profilaktykę wskazującą,
 - redukcję szkód, rehabilitację zdrowotną, społeczną i zawodową.

**Rozdział II
Diagnoza problemów alkoholowych**

Alkohol jest trucizną i z punktu widzenia toksykologii każda ilość wypitego alkoholu jest ryzykowna, to jednak w większości przypadków spożywanie małych dawek alkoholu nie pociąga za sobą widocznych szkód zdrowotnych i konsekwencji społecznych. Mimo to **nie powinni wcale pić alkoholu** młodzi ludzie, kobiety w ciąży i matki karmiące, osoby chore, przyjmujące leki wchodzące w reakcje z alkoholem, wszyscy, którzy znajdują się w okolicznościach wykluczających picie (kierując pojazdami, przebywając w pracy, w szkole, itp.).

Co ósmy dorosły Polak nie pije w ogóle alkoholu. Kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w grupie tej znajduje się ok. 900 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2 mln osób pijących alkohol ryzykownie lub szkodliwie. Większość pijących spożywa alkohol w sposób, który nie powoduje negatywnych konsekwencji dla nich i dla osób z ich otoczenia.

Osoby, które dzisiaj piją alkohol na poziomie niskiego ryzyka mogą w wyniku różnego rodzaju okoliczności zwiększyć swoje picie do poziomu wysokiego ryzyka. Osoby, które obecnie piją ryzykownie lub szkodliwie mogą na tyle ograniczyć swoje picie, aby radykalnie zmniejszyć wynikające z niego szkody. Abstynent może w każdej chwili zacząć pić, a osoba uzależniona może zostać abstynentem. Najmniej prawdopodobna jest sytuacja, że osobie uzależnionej uda

się trwale ograniczyć spożywanie alkoholu, a więc wrócić na stałe do picia kontrolowanego, o niskim ryzyku szkód.

Ryzykowne spożywanie alkoholu to picie nadmiernych ilości alkoholu (jednorazowo i łącznie w określonym czasie) nie pociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile obecny model picia alkoholu nie zostanie zmieniony.

Picie szkodliwe to taki wzorzec picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne; ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu. *J. Fudala: „Czy moje picie jest bezpieczne”, PAMPAMEDIA, 2007*

Podjęając działania skierowane na niwelowanie problemów alkoholowych należy wziąć pod uwagę sytuację społeczności lokalnej i ją zdiagnozować. Niestety problemy, które wynikają ze spożywania, nadużywania alkoholu przez różne grupy społeczne, w nieodpowiednich okolicznościach, w sytuacjach zabronionych przez prawo są trudne do oszacowania a często ich konsekwencjami jest: łamanie prawa, wypadki drogowe, rozboje, wzrost przestępczości, kłopoty w pracy i w rodzinie, problemy mieszkaniowe, zdrowotne, prawne, choroba alkoholowa itp.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu jest trudna do ustalenia. Szacunkowo posługujemy się wskaźnikami polskich badań społecznych, publikowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Na terenie gminy Wilkowice mieszka około 13 tysięcy mieszkańców. Według szacunków 2% populacji to osoby uzależnione, a 6% to osoby pijące nadmiernie. Poniższa tabela przedstawia statystycznie, ile osób z terenu gminy Wilkowice może być dotkniętych uzależnieniem lub pić nadmiernie.

Rok	2013	2014	2015	2016
Liczba mieszkańców	13 145	13 145	13 290	13 341
Statystyczna liczba osób uzależnionych (2%)	263	263	266	267
Statystyczna liczba osób pijących nadmiernie (6%)	789	789	797	800

W 2016 r. 122 osoby z terenu gminy Wilkowice zostały przewiezione do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym. Wśród tych osób znalazło się 109 mężczyzn i 13 kobiet.

„Osoba uzależniona pije w sposób niekontrolowany, niszcząc siebie i rodzinę. W miarę rozwoju choroby coraz bardziej traci kontrolę nad swoim zachowaniem, może się pojawić agresja, która prowadzi do przemocy. Życie rodziny koncentruje się na osobie pijącej nałogowo, na zapobieganiu piciu lub neutralizowaniu jego skutków. Wzór picia w istotny sposób wpływa na poziom destrukcji w rodzinie – upijanie się połączone z agresją i nieprzewidywalnym zachowaniem może być bardziej uciążliwe dla osób bliskich niż zamykanie się z butelką w pokoju i wycofywanie z życia rodzinnego. Długotrwałe ciągi alkoholowe na przemian z okresami abstynencji skazują rodzinę na życie jak na huśtawce.” *A. Karasowska, A. Szulirz Ocalić więzi Praca socjoterapeutyczna z rodziną zagrożoną., ETOH Fundacja Rozwoju Profilaktyki, Edukacji i Terapii Problemów Alkoholowych, Warszawa 2015, s. 37.*

Nadużywanie alkoholu przyczynia się do występowania zjawiska przemocy w rodzinie. W 2017 r. do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 30 „Niebieskich Kart” wszczynających procedurę przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wśród tych 30 kart, aż 21 było związanych z nadużywaniem alkoholu. Z informacji pozyskanych z Komisariatu Policji w Szczyrku wynika, że na terenie gminy Wilkowice w 2017r., funkcjonariusze Policji zanotowali 23 interwencje domowe w związku z przemocą w rodzinie, których sprawcy znajdowali się pod wpływem alkoholu.

Policja zanotowała także interwencje wobec 25 nietrzeźwych osób, które spożywały alkohol w miejscach publicznych, a Straż Gminna odnotowała 11 takich interwencji. Policja zatrzymała na terenie gminy Wilkowice 12 osób, które kierowały pojazdami po spożyciu alkoholu.

Duże znaczenie ma także fakt ograniczania dostępności alkoholu. Na terenie gminy Wilkowice, zgodnie z Uchwałą nr XX/181/2016 Rady Gminy Wilkowice z dnia 27.04.2016r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży, wyznaczono limit pozwoleń na sprzedaż alkoholu w punktach sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa),

- przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w ilości 35 punktów,
- przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w ilości 20 punktów.

Poniższa tabela obrazuje rynek napojów alkoholowych na terenie gminy Wilkowice.

ROK	2015		2016	
	limit	wykorzystanie	limit	wykorzystanie
Poza miejscem sprzedaży	30	28	35	34
W miejscu sprzedaży	20	16	20	12
Razem	50	44	55	46

Charakteryzując problematykę uzależnienia od alkoholu na terenie gminy Wilkowice, ważne jest położenie nacisku na działania wspierające i pomocowe dla osób uzależnionych, rodzin dotkniętych problemem alkoholowym. Jednak trzeba także podjąć działalność profilaktyczną wśród dzieci i młodzieży. Weryfikowanie ryzykownych przekonań, kształtowanie świadomych wzorców, wspieranie form aktywnego spędzania czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień, które zmniejszają ryzyko sięgania po alkohol przez osoby niepełnoletnie.

Rozdział III **Cele i zadania Programu**

Cele strategiczne Programu:

1. Ograniczenie szkód związanych ze spożywaniem napojów alkoholowych.
2. Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym.

3. Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom.
4. Ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież.
5. Zwiększenie dostępności do osób, instytucji i organizacji systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
6. Ograniczenie przypadków naruszeń prawa w związku z alkoholem.
7. Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej o zasobach systemu przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie.

Zadania programu:

lp	Zadania	Działania	Wskaźniki
1	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.	Współpraca z poradniami leczenia uzależnień. Dofinansowanie ponadstandardowych działań w programach terapii uzależnienia dla osób w trudnej sytuacji życiowej. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego, zatrudnianie terapeutów. Opłacanie kosztów powołania biegłych. Ponoszenie kosztów sądowych za skierowane wnioski o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego. Finansowanie kosztów pobytu na wyjazdowych sesjach terapeutycznych z związku z trudną sytuacją materialną.	1. Liczba osób korzystających z usług poradni leczenia uzależnień; 2. Liczba osób korzystających z punktu konsultacyjnego; 3. Liczba wydanych opinii; 4. Liczba spraw kierowanych do Sądu.
2	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	Organizowanie wypoczynku letniego i w czasie ferii zimowych dla dzieci. Zatrudnianie psychologa dla dzieci i dorosłych. Współpraca z podmiotami tworzącymi system przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności z GZI i GOPS. Organizowane zajęć pozalekcyjnych. Upowszechnianie różnych form szkoleń z zakresu tematyki alkoholowej i przemocy w rodzinie.	1. Liczba dzieci korzystających z wypoczynku; 2. Liczba zorganizowanych szkoleń; 3. Liczba osób korzystających z porad psychologów;
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów	Upowszechnianie, wdrażanie, poszerzanie oferty rekomendowanych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży, rodziców. Wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży (konkursy, zajęcia	1. Liczba szkoleń związanych z profilaktyką. 2. Liczba przeprowadzonych kontroli. 3. Liczba zakupionych materiałów profilaktycznych. 4. Liczba osób biorących udział w szkoleniach.

	<p>alkoholowych w szczególności dla dzieci, młodzieży.</p>	<p>światlicowe, formy sportowo-turystyczne).</p> <p>Współuczestniczenie w ogólnopolskich i regionalnych kampaniach medialnych dotyczących problematyki alkoholowej.</p> <p>Zakup i kolportaż materiałów profilaktycznych do szkół, instytucji, itp.</p> <p>Udział w szkoleniach związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych osób związanych z pomocą w tym zakresie.</p> <p>Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież.</p> <p>Przeprowadzenie szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych.</p> <p>Przeprowadzanie kontroli przedsiębiorców posiadających zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.</p> <p>Podejmowanie działań związanych z ograniczaniem dostępności fizycznej do napojów alkoholowych poprzez odpowiednie kształtowanie polityki Rady Gminy w tym zakresie.</p> <p>Ograniczanie zjawiska prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu przez edukację kierowców, kontrolę trzeźwości.</p>	<p>5. Liczba przeszkolonych sprzedawców.</p>
<p>4.</p>	<p>Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych</p>	<p>Współpraca ze stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi, parafiami w zakresie organizowania wsparcia osobom nadużywającym alkohol oraz ich rodziną, m. in. Poprzez zabezpieczenia miejsc na organizację spotkań AA.</p> <p>Rozpowszechnianie informacji nt. działalności stowarzyszeń działających na rzecz pomocy osobom dotkniętym problemem alkoholowym.</p>	<p>1. Liczba organizacji objętych wsparciem. 2. Liczba artykułów umieszczonych w mediach.</p>

Rozdział IV
Zasady wynagradzania Gminnej Komisji
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wilkowicach

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za każdy udział w posiedzeniach GKRPA, zespołu motywującego do podjęcia leczenia, zespołu opiniującego wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu przysługuje wynagrodzenie w wysokościach:
 - 300,00 zł. brutto (trzysta złotych) dla przewodniczącego GKRPA,
 - 250,00 zł. brutto (dwieście pięćdziesiąt) dla sekretarza GKRPA,
 - 200,00 zł. brutto (dwieście złotych) dla członka GKRPA.
2. Ustalone w ust. 1 wynagrodzenie wypłacane będzie na podstawie listy obecności potwierdzonej przez przewodniczącego GKRPA.
3. Za przeprowadzenie kontroli jednego punktu sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych członek komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 200,00 zł. brutto (dwieście złotych brutto).

Rozdział V
Zasady finansowania Programu

1. Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Plan wydatków Programu na 2018 rok zostanie określony w uchwale budżetowej na rok 2018r.

PRZEWODNICZĄCY RADY

dr Bartosz Olma